

BARTŁOMIEJ CHLUDZIŃSKI

**O potrzebie alternatyw dla sądowego rozstrzygnięcia sporów
pomiędzy władzami administracyjnymi a podmiotami prywatnymi
w świetle Zalecenia Komitetu Rady Ministrów R (2001)9**

Streszczenie

Niniejszy artykuł ma na celu wskazanie podstawowych przyczyn wprowadzenia mediacji do postępowania administracyjnego i sądowniczoadministracyjnego. Kwestia ta została ukazana w świetle Zalecenia Komitetu Rady Ministrów R (2001)9 z dnia 5 września 2001 r. o alternatywach dla sądowego rozstrzygnięcia sporów pomiędzy władzami administracyjnymi a podmiotami prywatnymi. Uchwalenie tego aktu uzasadniano sytuacją sądów administracyjnych w państwach członkowskich Rady Europy. Za wspólne problemy w obszarze wymiaru sprawiedliwości uznano m.in. nadmierną liczbę spraw sądowych, zbyt sformalizowane postępowanie sądowe oraz model rozstrzygnięcia sporów abstrahujący od rozwiązań mogących satysfakcjonować obie strony sporu administracyjnego. Stwierdzono przy tym, że wzmiankowane problemy mogą negatywnie wpłynąć na dostęp obywateli do wymiaru sprawiedliwości oraz prowadzić do naruszenia praw stron postępowania sądowego, o których mowa w art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Do środków mogących stanowić alternatywę dla sądowego rozstrzygnięcia sporów administracyjnych w Zaleceniu zaliczono: wewnętrzną kontrolę aktów administracyjnych, postępowanie pojednawcze/koncyliację, mediację, ugodę oraz arbitraż.

Przedmiotowe zalecenie w znacznym stopniu ukształtowało polskie rozwiązania w zakresie wprowadzania alternatywnych metod rozwiązywania sporów do prawa administracyjnego. Jednak w realiach polskich uwarunkowań prawnych zawarte w Zaleceniu propozycje dały asumpt do wprowadzenia jedynie instytucji mediacji. Najpierw stała się ona elementem postępowania sądowniczoadministracyjnego, a następnie została wprowadzona do postępowania administracyjnego. Obecnie, kiedy po wprowadzeniu mediacji do Kodeksu postępowania administracyjnego stosowanie metod ADR w ramach prawa administracyjnego ponownie stało się przedmiotem szerszego zainteresowania doktryny, warto przypomnieć przyczyny, dla których w 2001 r. Rada Europy rekomendowała wprowadzanie alternatyw do krajowych porządków prawnych.

Słowa kluczowe: prawo administracyjne – alternatywne rozwiązywanie sporów – sądownictwo administracyjne – mediacja